

298825 – نامازدا ئىككى قولىنى كۆتۈرۈشنىڭ سۈپەتلىرى ۋە ناماز ئوقۇغۇچى بۇنى خاتا قىلىپ سالسا قانداق بولىدىغانلىقى توغرىسىدا

سۇئال

مەن ناماز ئوقۇغان ۋاقتىدا، رۇكۇدىن تۇرغاندا ئىككى قولىمنى ئىككى دولامنىڭ باراۋىرىدە ياكى ئىككى قۇلۇقىمنىڭ باراۋىرىدە قىلماي پەسكە چۈشۈرۈپتىمەن، بىلگەندىن كېيىن قولىمنى قويۇشنى توغرا شەكىلدە قىلدىم، مېنىڭ قولىمنى توغرا شەكىلدە قويمىغان ھالەتتىكى نامىزىم توغرا بولامدۇ ياكى خاتامۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، بارلىق ساھابىلىرى ۋە قىيامەتكىچە توغرا يولغا ئەگەشكەنلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: ناماز باشلاش تەكلىپىنى ئېيتقاندا، رۇكۇ قىلغاندا، رۇكۇدىن بېشىنى كۆتۈرگەندە ۋە ئىككىنچى رەكەتتە تەشەھۇتتىن كېيىن ئورنىدىن تۇرغاندا، ئۈچىنچى رەكەتكە تۇرغاندىكى ۋاقىتلاردىن ئىبارەت نامازدىكى تۆت ئورۇندا قولىنى كۆتۈرىدىغانلىقى بايان قىلىنغان. بۇنىڭ دەلىلى، ناپىئ مۇنداق دەيدۇ: ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ نامازنى باشلىغاندا ئىككى قولىنى كۆتۈرەيتتى، رۇكۇ قىلغاندىمۇ شۇنداق قىلاتتى، رۇكۇدىن تۇرۇپ "سەمئەللاھۇ لىمەن ھەمىدە" دېگەندىمۇ ئىككى قولىنى كۆتۈرەيتتى، ئىبنى ئۆمەر پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام شۇنداق قىلاتتى دېگەن. [بۇخارى رىۋايىتى 739-ھەدىس].

ئۇستاز ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئىككى قولىنى كۆتۈرىدىغان ئورۇن تۆت بولۇپ، ناماز باشلاش تەكلىپىنى ئېيتقاندا، رۇكۇ قىلغاندا، رۇكۇدىن بېشىنى كۆتۈرگەندە، ئىككىنچى رەكەتتىن كېيىن تەشەھۇت ئوقۇپ بولۇپ ئۈچىنچى رەكەتكە تۇرغاندا". [شەھرىل مۇمتى، 3-توم 214-بەت].

ئىككى قولىنى كۆتۈرۈشنىڭ شەكلى توغرىسىدا: بەزى ھەدىسلەردە ئىككى دولىسىنىڭ باراۋىرىدە دېيىلگەن، بەزى ھەدىسلەردە ئىككى قۇلۇقىنىڭ يۇمشىقىغىچە دېيىلگەن.

ئابدۇللاھ ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ناماز باشلىغاندا ئىككى قولىنى ئىككى دولىسىنىڭ باراۋىرىدە كۆتۈرگەنلىكىنى كۆردۈم، رۇكۇ قىلىش ئۈچۈن تەكلىپ ئېيتقاندىمۇ شۇنداق قىلاتتى، رۇكۇدىن بېشىنى كۆتۈرگەندىمۇ شۇنداق قىلىپ "سەمئەللاھۇ لىمەن ھەمىدە" دەيتتى، سەجدىگە بارغاندا ئۇنداق قىلمايتتى. [بۇخارى

ريۋايىتى 736-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 390-ھەدىس].

مالىك ئىبنى ھۇزەيرىس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: ھەقىقەتەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ناماز باشلاش ئۈچۈن تەكبىر ئېيتقاندا ئىككى قولىنى ئىككى قۇلقىنىڭ يۇمشىقىنىڭ باراۋىرىگىچە كۆتۈرەيتتى، رۇكۇ قىلغاندىمۇ شۇنداق قىلاتتى، رۇكۇدىن بېشىنى كۆتۈرگەندە "سەمئەللاھۇ لىمەن ھەمدە" دەپ شۇنداق قىلاتتى دېيىلگەن. [مۇسلىم رىۋايىتى 391-ھەدىس].

مۇشۇ ھەدىسلەرگە ئاساسەن ئۆلىمالار ئىككى قولىنى قانداق كۆتۈرۈش توغرىسىدا ئىختىلاپ قىلىشتى: بەزى ئۆلىمالار ئىككى قولىنى كۆتۈرۈش ئىككى دولىسىنىڭ باراۋىرىگىچە بولىدۇ دېگەن ھەدىس بويىچە يول تۇتتى، ئۆمەر ئىبنى خەتتاب، ئىبنى ئۆمەر، ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇلارمۇ مۇشۇ قاراشتا بولدى. ئىمام شاپىئى رەھىمەھۇللاھۇمۇ "ئەلئۇم" ناملىق ئەسىرىدە بۇ قاراشنى بايان قىلدى، شاپىئى مەزھىبىدىكىلەر، ئىمام مالىك، ئىمام ئەھمەد، ئىسھاق ۋە ئىبنى مۇنزىر قاتارلىق ئۆلىمالارمۇ مۇشۇ قاراشنى تاللىغان. [ئەلمەجمۇئى 3-توم 307-بەت].

ئىمام ئەبۇ ھەنىپە رەھىمەھۇللاھ ئىككى قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغىچە بولىدۇ دېگەن ھەدىس بويىچە يول تۇتقان.

ئىمام ئەھمەدتىن بايان قىلىنغان يەنە بىر رىۋايەتتە: قايسىسىنى قىلسا بولىدۇ، ئىككىلىسى بىر-بىرىن ئارتۇق ئەمەس دېيىلگەن، ئىبنى مۇنزىر ۋە بەزى ھەدىس ئۆلىمالىرىمۇ بۇ قاراشنى ياخشى دەپ قارىغان.

شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ: بۇ ئەك توغرىسىدۇر، ھەر ئىككى شەكىلدە قولىنى كۆتۈرۈش سۈننەتتۇر، بىزنىڭ موللا ئەلى قارى، ئىمام سىندىي ھەنەپىي قاتارلىق تەتقىقاتچى ئالىملارمۇ بۇ قاراشقا مايىل بولغان.

شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھنىڭ "پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ نامىزىنىڭ ئەسلى سۈپىتى" ناملىق ئەسىرى 1-توم 202 -بەت.

ئىككىنچى: نامازدا يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ئورۇنلاردا ئىككى قولىنى كۆتۈرۈش نامازنىڭ سۈننەتلىرىدىندۇر.

"پىقھى توپلاملىرى 27-توم 95-بەتتە" مۇنداق بايان قىلىنغان: "شاپىئى ۋە ھەنەپىي مەزھەپ ئۆلىمالىرى: رۇكۇ قىلغاندا، رۇكۇدىن بېشىنى كۆتۈرگەندە ئىككى قولىنى كۆتۈرۈشنى نامازنىڭ سۈننەتلىرىدىن ھېسابلىغان".

ئىمام سۇيۇتى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "نامازدا ئىككى قولىنى كۆتۈرۈش پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن ئەللىك ساھابىنىڭ ھەدىس بايان قىلىشى بىلەن بىكىتىلگەن".

نامازنىڭ سۈننەتلىرىنى تەرك قىلىش نامازنىڭ توغرا بولماسلىقىغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ، ئەگەر ناماز ئوقۇغۇچى ناماز ئېچىدە ھېچ يەردە قولىنى كۆتۈرمىسە بۇنىڭ ئۇ كىشىنىڭ نامىزىنىڭ توغرا بولماسلىقىغا تەسىر بولمايدۇ، لېكىن نامازنىڭ سۈننەتلىرىنى تەرك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ساۋابىدىن مەھرۇم قالىدۇ.

ئىككى قولىنى كۆتۈرۈش ۋە قول كۆتۈرۈشنىڭ شەكلى تەرەپتىن يۈز بەرگەن بەزى ئىشلارنىڭ ھېچ تەسىرى بولمايدۇ، چۈنكى بۇ پۈتۈنلەي قولىنى كۆتۈرمىگەندىن ئاساندۇر.

سوئالنىڭ جاۋابى: قول كۆتۈرۈشنىڭ شەكلىدە يۈز بەرگەن ئازراق خاتالىق، ئاندىن ئۇ خاتالىقنى تۈزەلتىشنىڭ نامىزىڭىزنىڭ توغرا بولىشىغا ھېچ تەسىرى بولمايدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن سىزگە قىلىدىغان نەسىھىتىمىز: ئىككى قولىنى كۆتۈرۈشنىڭ شەكلى توغرىسىدا بەك چەكتىن ئاشۇرۇۋەتمەك، ئىككى قولىڭىز ئىككى دولغىزنىڭ باراۋېرىدە بولماي قالسا، يەنە بىر قېتىمدا ئۇنىڭدىن بەك ئاشۇرۇۋەتمەك، چۈنكى بۇنداق قىلىش شەك-شۈبھە ۋە ۋەسۋەسىنى پەيدا قىلىدۇ، نامازدىكى ھەرىكەتلەرنى تەكرار قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق، ئۇنداق قىلىش ئىككى قولىنى كۆتۈرۈشتىكى ئىختىلاپتىنمۇ يامان بولىدۇ.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.